

Datum
2022-10-04
Vår referens
Magnus Persson
Planeringssekreterare
Magnus.Persson@malmö.se

Tjänsteskrivelse

Remiss från Finansdepartementet - Betänkandet Godstransporter på väg - vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU 2022:13) STK-2022-699

Sammanfattning

Finansdepartementet har översänt betänkande Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU2022:13) till Malmö stad för yttrande. Stadskontoret har tagit fram förslag till yttrande baserat på tekniska nämndens yttrande. Kommunstyrelsen föreslås besluta att avge yttrande till Finansdepartementet i enlighet med stadskontorets förslag.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

1. Kommunstyrelsen avger yttrande till Finansdepartementet i enlighet med stadskontorets förslag.

Beslutsunderlag

- Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system
- Remissvar från tekniska nämnden
- Tekniska nämnden beslut 220830 § 205
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 221010 Remiss från Finansdepartementet - Betänkandet Godstransporter på väg - vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU 2022:13).
- Förslag till yttrande KSAU 221010

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2022-10-10
Kommunstyrelsen 2022-10-25

Beslutet skickas till

Tekniska nämnden
Finansdepartementet

Ärendet

Finansdepartementet har översänt betänkande Godstransporter på väg – vissa frågeställningar kring ett nytt miljöstyrande system (SOU2022:13) till Malmö stad för yttrande. Betänkandet föreslår reviderade vägavgiftsregler i Sverige, vilka är i enlighet med EUs reviderade eurovinjettsdi-

rektiv. För att ersätta det nuvarande eurovinjettsystemet (vilket är tidsbaserat) föreslås ett avståndsbaserat system. Avgifterna föreslås vara olika för olika regioner – med avgiftslättnader för industritung glesbygd och höjda avgifter inom storstadsregionerna. Syftet med systemet är att både kompensera för förlorade intäkter från godstransporter då det nuvarande eurovinjettsystemet tas bort – samt att bidra till att de nationella miljö- och klimatmålen nås. För att detta ska uppnås ska både inhemska och utländska fordon ingå i avgiftssystemet.

Bakgrund

Regeringen har tillsatt en särskild utredning med uppdrag att analysera utformningen av ett nytt miljöstyrande system för godstransporter. Nya vägavgiftsregler ska ersätta den nuvarande eurovinjettavgiften för godstransporter på väg, bidra till att miljö- och klimatmålen nås, användas för uttag av skatt och bidra till förbättrad kontroll av regelefterlevnaden av yrkestrafiken. Stadskontoret har översänt en remiss av utredningens slutsatser till tekniska nämnden för yttrande. Som ersättning för det nu gällande eurovinjettsystemet (där avgift baseras på tid fordonet spenderar på svenska vägar) har följande alternativ studerats:

- höjda drivmedelsskatter
- ett avståndsbaserat system
- höjd och omstrukturerad fordonsskatt
- bonus-malus-system
- stöd, reduktionsplikt och övrig reglering

Utredningen föreslår ett avståndsbaserat system. För att uppfylla syftet med ett nytt miljöstyrande system påpekar utredningen att utländska fordon behöver omfattas av reglerna. Utredningen stöder sin bedömning på att ett avståndsbaserat system är det enda av alternativen ovan som både kompenserar en budgetförsvagning vid slopad eurovinjettavgift (vägavgift) samt kan bidra till att miljö- och klimatmålen nås. Transportstyrelsen kommer vara den myndighet som beräknar och tar in avgiften.

Utredningen bedömer även att ett avståndsbaserat system kan beakta Sveriges särskilda geografiska förhållanden. Utredningen föreslår att med tätort ska avses de kommuner som ingår i Stockholms, Göteborgs och Malmös tätortsområden i enlighet med Naturvårdsverkets zonindelning utifrån EU:s luftkvalitetsdirektiv. En högre skatt ska tas ut på det beskattade vägnätet i dessa tätorter.

Ett skatteuttag för transporter bör enligt EU:s reviderade eurovinjettdirektiv delas upp på en infrastrukturavgift och en avgift för externa kostnader. Den senare ska vara utformad efter olika fordonsklasser och fordonsegenskaper. Beredningen uppger att det i så fall behöver utredas vidare hur avgifterna/skatten ska differentieras utifrån fordonets koldioxidutsläppsklass. Utredningen har även haft i uppdrag att följa pågående arbete kring utvecklingen av elvägar och i den utsträckning det är möjligt analysera om ett avståndsbaserat system skulle kunna spela en roll i samband med tillträdeskontroll och debitering av kostnader för elvägar. Utredningen kommer fram till att det föreslagna avståndsbaserade systemet inte kommer påverka tillträdeskontrollen i elvägssystemet.

Inom Malmö stad har ärendet remitterats till tekniska nämnden. Nedan sammanfattas nämndens

förslag på yttrande:

Tekniska nämnden

Nämnden ställer positiv till ett avståndsbaserade avgifter samt att utländska fordon ska ingå. Tekniska nämnden föreslår inte några andra vägavgiftsregler än övriga Europa. Nämnden anser dock att konsekvensanalysen för en geografiskt differentierad avgift behöver utvecklas vidare. Förvaltningen anser inte att utredningen tillräckligt belyser behovet av transporter till och från transport-/hamnoder, så som Malmöregionen, och konsekvenserna av differentierade avgifter på detta. Dessa noder är grundläggande för framtidens klimateffektiva godstransporter.

Tekniska nämndens förslag grundar sig i sin förvaltnings bedömning om att utredningen uppger att de mest kostnads känsliga kommunerna vad gäller ökade transportkostnader på väg, generellt sett ligger inåt landet med relativt långa avstånd till kusten eller till järnväg. Därmed kan förslaget om att avgiften/skatten ska vara geografisk differentiering vara gynnsamma för näringslivet i norra delarna av Sverige, men även i vissa mer glesbebyggda områden i södra Sverige.

Förslaget om förhöjd skatt på beskattat vägnät i tätort (de kommuner som ingår i Stockholms, Göteborgs och Malmös tätortsområden) kan bidra till minskat trafikarbete i dessa tätorter jämfört med alternativet utan sådan förhöjd skatt. Det medför att färre delar av befolkningen exponeras av utsläpp av luftföroreningar och buller.

Stadskontorets synpunkter

Stadskontoret ställer sig bakom tekniska nämndens förslag på yttrande. Stadskontoret ser positivt på att förslaget nytt system även omfattar utländska fordon och att konsekvensanalysen för den geografiskt differentierad avgiften behöver utvecklas vidare. Detta genom exempelvis att studera effekter på näringsliv- och lokal tillväxt för de geografier som berörs av en förhöjd avgift. Stadskontoret anser också att behovet av transporter till och från transport-/hamnoder, så som Malmöregionen, och konsekvenserna av differentierade avgifter på detta måste framgå tydligare. Dessa noder är grundläggande för att utveckla framtidens klimateffektiva godstransporter på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Ansvariga

Micael Nord Näringslivsdirektör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör